

Studiegids studiejaar 2018-2019

Filosofie

Status van de studiegids:

De hieronder opgenomen informatie betreft de omschrijving van de modules in het studiejaar 2018-2019 en niet voor daarop volgende studiejaar. Wijzigingen voorbehouden.

Algemene informatie

Studenten volgen in de basisopleiding een programma van steeds vier avonden hoor- en werkcolleges. Daarnaast wordt de nodige thuisstudie gevraagd. De studiebelasting is 25 ECTS per jaar, ofwel 15 uur gemiddeld per week inclusief les-/contacturen bij 46 weken.

Tentamens

In de regel krijg je zes weken de tijd om een tentamen te maken en krijgt de docent zes weken de tijd om de tentamens na te kijken. Gestreefd wordt de nakijktijd terug te brengen naar drie weken. Tentamens zijn 10 jaar geldig.

Studie- en onderwijscoördinator

De studiecoördinator is verantwoordelijk voor de inhoudelijke aspecten van het onderwijs en de keuze van vakken en docenten m.b.t. de studierichtingen die onder hem/haar valt.

De studiecoördinator is ook eerste aanspreekpunt voor alle vragen, klachten en wensen van studenten m.b.t. het onderwijs, inhoudelijk (tentamens, scriptie, stage), financieel, qua voortgang en mentaal.

De studiecoördinator van **Filosofie** is:

Hein van Dongen, hein.van.dongen@academiegeesteswetenschappen.nl ; 06 30 58 07 58

Hein van Dongen is tevens **Onderwijscoördinator** en eindverantwoordelijke voor de organisatie van het onderwijs.

Afwezigheid

Bij verhindering dient de docent en/of het secretariaat geïnformeerd te worden.

Studenten die 2x of meer afwezig zijn geweest, krijgen een vervangende opdracht.

Evaluatie

Na afloop van iedere module wordt een korte evaluatie van de module gevraagd. Voor de Academie zijn de evaluaties een heel belangrijke bron van informatie om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Studie-uitloop

Heb je per 1 januari de resterende onderdelen nog niet afgerond en wil je de opleiding voortzetten, dan worden kosten in rekening gebracht: € 250,- administratiekosten (altijd), € 50,- per af te leggen tentamen, € 200,- voor scriptiebegeleiding en € 200,- voor begeleiding stage(verslag).

Deze tarieven gelden ook in de daaropvolgende studie jaren, totdat je opleiding is afgerond.

Modulebeschrijvingen

Studenten volgen per studierichting een programma van verschillende modules. Elk van deze module wordt afgesloten met een tentamen, meestal in de vorm van een take-home tentamen. Hieronder staan de modulebeschrijvingen gelijklopend met het rooster.

Module	Artificiële intelligentie en wijsgerige antropologie (AIWA)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Bert Mulder
Doelstelling	Na deze module hebben de studenten een overzicht van wijsgerige antropologie in de context van de westerse filosofie, een aantal andere culturen en de nieuwe technologische contexten van robotica en kunstmatige intelligentie. Zij kunnen die ontwikkeling schetsen en zelf een positie bepalen ten aanzien van een wijsgerige antropologie voor morgen.
Inhoud	Deze module plaatst de wijsgerige antropologie in de context van de toekomst. Het geeft een overzicht van de ontwikkeling van de wijsgerige antropologie in de westerse filosofie, contextualiseert het begrip 'toekomst', schetst het mensbeeld in een aantal andere culturen, de nieuwe technologische uitdagingen door robotica en kunstmatige intelligentie en onderzoekt in welke mate er in deze tijd behoefte is aan een nieuwe wijsgerige antropologie.
Werkvormen	Hoorcolleges.
Toetsvorm	Schrijven van een essay.
Literatuur	Geen verplichte literatuur.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	4, 11, 18, 25 september 2018

Module	Bewustzijnsfilosofie (BF)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Arnold Ziegelaar
Doelstelling	Studenten verkrijgen basiskennis en inzicht in het denken over bewustzijn, ziel en geest.
Inhoud	<p>Mensen hebben een materiële, lichamelijke kant en een geestelijke, zielsmatige kant. Van oudsher roept dit onderscheid vragen op: hoe verhouden deze twee kanten zich tot elkaar? Is de een tot de ander te reduceren? Kan bewustzijn onafhankelijk van hersenen bestaan? We gaan te rade bij denkers uit oost en west. We geven een definitie en fundamentele kenmerken van bewustzijn. In het idee van de triniteit wordt de verwevenheid van bewustzijn, ruimte en tijd gedacht.</p> <p>We bespreken theorieën uit de hedendaagse <i>philosophy of mind</i> en oefenen kritiek uit op het fysicalisme zonder de sterke kanten uit het oog te verliezen. We combineren de goede kanten van posities om te komen tot naturalistisch dualisme: bewustzijn is een volkomen natuurlijk verschijnsel, maar is niet te begrijpen uit alleen fysische processen.</p> <p>Opbouw bijeenkomsten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De vraag naar ziel, geest en bewustzijn (Plato, Descartes, Leibniz) 2. De definitie en fundamentele kenmerken van bewustzijn (Vedanta, Heidegger) 3. De vraag naar verklaring, fysicalisme, identiteit en emergentie 4. Non-fysicalistische posities, wetenschap en BDE
Werkvormen	Hoorcollege met interactie.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	<i>Oorspronkelijk bewustzijn, een kritiek van de neuromane rede</i> , Arnold Ziegelaar, ISVW, 2016 (Hoofdstukken 1-3, 5, 6, 7, 9, 14, 15)
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	2, 9, 16, 30 oktober 2018

Module	Kentheorie (KTH)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Dr. Hein van Dongen
Doelstelling	De student neemt kennis van de belangrijkste epistemologische posities.
Inhoud	Kentheorie, epistemologie, is de discipline die zich bezighoudt met de waarde en waarheid van kennis, de relatie tussen waarneming en denken en de verhouding tussen ervaringen en conventies. Door deze centrale vragen geeft de geschiedenis van de kentheorie een doorsnede van de filosofie als geheel.
Werkvormen	Hoor- en werkcolleges.
Toetsvorm	Thuisopdracht en take-home tentamen.
Literatuur	Nader te bepalen.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere richtingen.
Data	6, 13, 20, 27 november 2018

Module	Filosofie van de 21ste eeuw (FIL21)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Daniel Doodkorte MA
Doelstelling	De student neemt kennis van de belangrijkste ontwikkelingen in de hedendaagse filosofie
Inhoud	Waar de late twintigste eeuwse filosofie in het teken stond van het 'einde van de geschiedenis', zijn recent het moderne optimisme en de postmoderne onverschilligheid omgeslagen in een nieuw besef van urgentie. Tijdens de cursus gaan we in op noties zoals de 'permanente uitzonderingstoestand' (Agamben), de terugkeer van de grote verhalen (Sloterdijk), het antropoceen, posthumanisme, evolutie en cognitie, nieuw realisme, de relatie tussen kunst en filosofie en ontwikkelingen op het gebied van techniekfilosofie.
Werkvormen	Hoorcollege
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	Fragmenten uit de volgende primaire teksten, aangevuld met andere artikelen (worden verstrekt tijdens module) Agamben, G. <i>Homo Sacer</i> (1995) Nussbaum, M.C. <i>The Fragility of Goodness. Luck and Ethics in Greek Tragedy and Philosophy</i> (1986) Sloterdijk, P. <i>Sferen III. Schuim</i> (2004) Latour, B. <i>We Have Never Been Modern</i> (1993) Dennett, D.C. <i>Consciousness Explained</i> (1991) Meillassoux, Q. <i>After Finitude. An Essay on the Necessity of Contingency</i> (2006) Rancière, J. <i>The Emancipated Spectator</i> (2009) Stiegler, B. <i>Technics and Time, 1. The Fault of Epimetheus</i> (1994)
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere richtingen.
Data	4,11, 18 december 2018, 8 januari 2019

Module	Vrouwelijke filosofen (VRF)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	(nader te bepalen)
Doelstelling	
Inhoud	
Werkvormen	Hoorcollege
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere richtingen.
Data	15, 22, 29 januari, 5 februari 2019

Module	Filosofie, Spiritualiteit en Mystiek (FSM)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Lydia Meiling
Doelstelling	Het verkrijgen van inleidende kennis en inzicht in de begrippen spiritualiteit, mystiek en verwante stromingen met behulp van het gereedschap dat de filosofie ons aanreikt.
Inhoud	Spiritualiteit lijkt vandaag een containerbegrip geworden. Er zijn vele al of niet religieuze tradities, leerscholen en meditatievormen die zich laten duiden als spiritueel of mystiek. We proberen met behulp van de filosofie vat te krijgen op de inhoud van de begrippen en op verschillende scholen en vormen van historische en hedendaagse spiritualiteit. We zullen daarbij ook aandacht schenken aan de relatie rationaliteit en spiritualiteit.
Werkvormen	Interactief hoorcollege.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	<i>Spiritualiteit begrijpen, Een filosofische inleiding</i> A. Roothaan, Amsterdam 2007. <i>Visie op een integrale spiritualiteit</i> , W. Jäger, Wijsheid uit Oost en West. Rotterdam 2008 Enkele aanvullende teksten worden tijdens het college aangereikt.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere richtingen.
Data	12, 19 februari, 5, 12 maart 2019

Module	Filosofie & Levenskunst (FILVK)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Arnold Ziegelaar
Doelstelling	Studenten verkrijgen inzicht in de filosofie als bijdrage aan levenswijsheid en levensvoering aan de hand van thema's als het bereiken van gemoedsrust, reflectie op lijden, eenzaamheid, eindigheid en het mysterie van het bestaan.
Inhoud	Van oudsher is filosofie niet alleen het streven naar theoretische kennis, maar ook naar levenswijsheid en -kunst. Filosofische reflectie wordt gevoed door en is betrokken op levenservaringen en kan betekenis hebben voor dat leven, omdat zij gezichtspunten opent of verdieping aanbrengt in bestaande. Er is een rijke traditie die zich hierop bezint op vragen als: Wat is levenswijsheid? Hoe kunnen we deze beoefenen? Aan de orde komen: Aristoteles, Epicurus, de Stoa en moderne denkers als Schopenhauer en Nietzsche. We onderzoeken de structuur van een filosofie van de levenskunst zodat we onze (impliciete) filosofie kunnen expliciteren en beoefenen. Opbouw van de collegereeks: <ol style="list-style-type: none"> 1. Aristoteles en Epicurus over geluk en wijsheid. 2. De Stoa: kosmisch bewustzijn en gemoedsrust. 3. Moderniteit: Schopenhauer en Nietzsche over lijden en levensbeaming 4. Eenzaamheid, verbondenheid en eindigheid
Werkvormen	Interactieve hoorcolleges.
Toetsvorm	Take-home tentamen (essay).

Literatuur	Delen uit <i>Aardse mystiek</i> (2015), Arnold Ziegelaar, plus aanvullende teksten.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	19, 26 maart, 2, 9 april 2019

Module	Logica en argumentatieleer (LOG)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Arnold Ziegelaar
Doelstelling	Het verkrijgen van een basaal inzicht in de logica en argumentatieleer en enige vaardigheid in het kritisch bezien van een betoog.
Inhoud	Ingegaan wordt op de beginselen van de klassieke logica van Aristoteles en op de beginselen van de moderne propositielogica. Verder wordt ingegaan op argumentatie en redenering: wat is het verschil tussen een geldige en ongeldige redenering? Welke drogredeneringen kunnen we onderscheiden? Hoe kunnen we de argumentatie van een betoog analyseren?
Werkvormen	Werkcollege.
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	Delen uit: <i>Argumentatie en formele structuur, Basisboek logica</i> , Willem R. de Jong, Boom, 2005 (wordt ter beschikking gesteld).
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	16, 23 april, 7, 14 mei 2019

Module	Wilde beesten in de filosofische woestijn (WB)
Omvang	2,5 ECTS
Docenten	Dr. Hein van Dongen, prof. em. dr. Hans Gerding, dr. Rico Sneller
Doelstelling	Verwondering over de wetenschappelijke anomalieën.
Inhoud	Over moeilijk verklaarbare verschijnselen (anomalieën) wordt al eeuwenlang nagedacht en gespeculeerd. Verschillende filosofen hebben hier onderzoek naar gedaan en geprobeerd de vragen te verhelderen. Aandacht wordt onder andere besteed aan Kant, Schopenhauer, James, Bergson, Marcel, Derrida.
Werkvormen	Hoorcollege.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	<i>Wilde beesten in de filosofische woestijn</i> , Hein van Dongen e.a.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	21, 28 mei, 4, 11 juni 2019

Module	Filosofie voor/van de toekomst (TOEK)
Omvang	2,5 ECTS
Docenten	div. docenten (volgt)
Doelstelling	
Inhoud	(volgt)
Werkvormen	
Toetsvorm	
Literatuur	
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	18, 25 juni, 2, 9 juli 2019